

Leano la Bosetšhaba la Twantšho ya Bomenetša (NACS)

Nepo ya 2030 ya Leanaotlhabollo la Bosetšhaba e bonelapele setšhaba seo se hlokago bomenetša, seo se ikgafilego ka maitshwaro a mabotse ka setšhabeng ka moka le go ba le mmušo wo o rwelego maikarabelo go batho ba ona

NACS, eo e dumeletšwego ke Kabinete ka la 18 Dibatsela 2020, e fana ka tlhako le leanotiro la Afrika Borwa gomme e nyaka go hloma setšhaba seo go sona:

- ditshepedišo tša mmušo tša bolaodi le borekedi di bago le tlhokomedišišo ye kgolo, boikarabelo le go hloka sephiri;
- setšhaba se rutwago ka ga dilo tšeo di bopago bomenetša le go maatlafatšwa gore ba tsebe ka fao ba ka arabelago ka nako yeo bomenetša bo diregago ka yona le fao bo diregago gona;
- setšhaba le babegi ba ditiro tša go se nyakege ba hlohleletšwa go bega bomenetša, le gore gape ba thekgwe le go šireletšwa ka maleba ge ba dira seo;
- bahlankedi ba mmušo ba rwešwa maikarabelo go tlhokego ya kabo ya ditirelo;
- lekala la kgwebo le mekgatlo ya badudi e šoma ka mokgwa wo o theilwego go mekgwa ye mekaone le gore ba rwešwa maikarabelo go ditiro tša bomenetša; le
- go na le setlwaedi sa go se kgotlelele bomenetša ka lekaleng lefe goba lefe le maikarabelo ka botlalo go bao ba dirago ditiro tša bomenetša.

NACS e theilwe go motheo wa gore go swanetše go ba le thibelo ya bomenetša ka go diriša pušo ye kaone, go hloka sephiri, taolo ya seriti le boikarabelo setšhabeng, le go tseba ditiro tša bomenetša e sa le ka pela ka nepo ya go thekga magato phetolo ao a dirwago ke ditheo tša phethagatšo ya molao le dihlomgwa tše dingwe tša twantšho ya bomenetša. Setšhaba ka moka le mokgwa wo o kopantšwego go lwantšha bomenetša di tla thuša go fokotša kotsi ya go hloma dikhomišene tša dinyakišišo tšeo di šomišago tšhelete ye ntši, dinyakišišo tša forensiki le ditshepedišo tše dingwe tša molao.

Dikokwane tše di latelago tše tshela tša togamaano di bopa dikarolo tše bohlokwa tša leano le:

Kokwane	Mananeo a phethagatšo*
1. Go kgatha tema ga badudi: Tšwetša pele le go hlohleletša badudi go ba le mafolofolo, go bega bomenetša, seriti le go hloka sephiri ka makaleng ka moka a setšhaba.	<p>A. Thekga go kgatha tema ga badudi ka mafolofolo le go tšwetša pele matsapa a go hlohleletša leswa maitshwaro a mekaone go thibela le go lwantšha bomenetša.</p> <p>B. Šireletša le go thekga babegi ba ditiro tša bomenetša le go thekga mekgwa ya go bega ditiro tša bomenetša.</p> <p>C. Kaonafatša taolo ya seriti le go hlohleletša boikgafo go maitshwaro a mekaone.</p> <p>D. Oketša le go maatlafatša go hloka sephiri ka Makaleng ka moka.</p>
2. Maitshwaro a sephrofešenale: Tšwetša pele bophrofešenale bja bašomi ka Makaleng ka moka ka nepo ya go oketša seabe sa bona go hloma mafelo a mošomo a go hloka bomenetša.	<p>A. Go dira gore lekala la mmušo le be la sephrofešenale le go aga mmušo wo o nago le bokgoni.</p> <p>B. Maatlafatša bokgoni le seriti sa diprofešene tšeo di lego bohlokwa go matsapa a twantšho ya bomenetša.</p>
3. Pušo ya maitshwaro a mabotse ye e nago le	A. Maatlafatša boetapele bja maitshwaro go ralala le makala.

tlhokomedišišo le taolo ya dipoelo: Maatlafatša tlhokomedišišo le tshepedišo ya go phetagatša dithendara mo mmušong	<p>B. Maatlafatša tlhokomedišišo le bokgoni bja pušo ka lekaleng la mmušo.</p> <p>C. Maatlafatša maitshwaro le seriti go ralala le makala ka moka.</p> <p>D. Maatlafatša boikarabelo le taolo ya mananeo ka dikhamphaning go ralala le makala ka moka.</p>
4. Tshepedišo ya dithentara ya go ba le seriti le go hloka sephiri: Kaonafatša seriti le go hlomphega ga tshepedišo ya dithentara tša mmušo.	<p>A. Maatlafatša tlhokomedišišo le go phetagatša dithentara tša mmušo.</p> <p>B. Kaonafatša go hloka sephiri le taolo ya tshedimošo ka dithentara tša mmušo bophrofešenale ka Bolaoding bja Lenaneo la Tshepedišo ya Kabo.</p>
5. Ditheo tše maatla tša twantšho ya bomenetša: Maatlafatša methopo, kgokaganyo, tirišano ya dinaga, go phethagatša mošomo, boikarabelo le boikemo bja ditheo tša twantšho ya bomenetša tšeo di hlomilwego.	<p>A. Maatlafatša dikamano tša Afrika Borwa le tirišano le dinaga tše dingwe ka ntweng kgahlanong le bomenetša.</p> <p>B. Hloma setheo sa twantšho ya bomenetša seo se kgokaganyago ditiro ka moka tša twantšho ya bomenetša.</p> <p>C. Thekga ditheo tša twantšho ya bomenetša ka methopo ka go netefatša gore di ba le bokgoni, tlhahlo le go diriša mekgwa ya sebjalebja le go thwala bašomi bao ba tlogo kaonafatša phethagatšao ya molao.</p> <p>D. Šireletša boikemo bja ditheo tše bohlokwa tša twantšho ya bomenetša tšeo di rwelego maikarabelo a go nyakišiša le go sekišetša bomenetša.</p>
6. Tšhireletšo ya Makala ao a lego kotsing: Šireletša makala ao a lego kotsing kudu go bomenetša le go ditiro tša maitshwaro a go se loke fao go nago le taolo ya dikotsi ye e šomago bokaone.	<p>A. Dira dinyakišišo mabapi le go ba kotsing ga bomenetša ga lekala la mmušo le la phraebete.</p> <p>B. Tsenya tirišong ditsenogare tše di ikemišeditšego go fokotša kotsi ya bomenetša le go tšwetša pele taolo ya seriti ka makaleng ao a lego kotsing.</p> <p>C. Dira ditsenogare tša tlhokomedišišo, tša tshekatsheko le tša tekodišišo tšeo di ikemišeditšego go laola dikotsi ka makaleng ao a lego kotsing.</p>

NACS e dira tšhišinyo ya gore dithulaganyo tša sehlongwa tše di bušeleditšwego di tsebagatšwe ka dikgato tše pedi.

Kagto ya 1: Go tsenya tirišong lebakanyana ga leano la phetošo, go akaretšwa dinyakišišo, tlhabollo ya dikgopolo le go thala tšhišinyo go Kabinete gore e hlome sehlongwa sa tlhokomedišišo ya makala ao a fapanego go tla phethagatšwa ke sehlongwa sa lebakanyana sa keletšo ya Makala a mantši seo se bitšwago Lekgotla la Bosetšhaba la Keletšo ka ga Twantšho ya Bomenetša (NACAC). Sehlongwa se se tla dira mošomo wa sona ka go rerišana le dikomiti tše di fapafapanego tša ditona tša maleba, diboka le badirišani ba setšhabeng. NACS e šišinya gore NACAC e hlangwe ke Mopresidente gomme e swanetše go šoma tekano ya mengwaga ye e sa fetego ye mebedi goba gore e fedišwe ka pela ge sehlongwa sa bosetšhaba se hlomilwe.

Kgato ya 2: Go hloma sehlongwa sa mmušo seo se Ikemego sa makala a mehuthuta/sa molaotheo seo se tlogo begela Palamente, seo se theilwego go mokgwatšhomo wo o kopantšwego, wa mahlakore a mantši seo se nago le tirišano ya Makala a mehuthuta, go obamela mokgwa wa mmušo ka botlalo wa ka mo nageng ye le sa mokgwa wa setšhaba go lwantšha bomenetša. Se swanetše go fiwa leina la maleba leo le hlohleletšwego ke ditšhišinyo tša NACAC le diphego tša mafelole ka ba taolo ba maleba.

Go ukangwa gore sehlongwa sa saruri se tla, gareng ga dilo tše dingwe, phethagatša go tsenya tirišong ga lebaka le letelele le ga mananeo ao a amanago le sona.

Mošomo o tšwela pele mabapi le go phethagatša NACS go swana le mošomo wo o dirwago gabjale wa dinyakišišo wo o dirwago ke Fusion Centre ka fase ga taolo ya Sehlophatšhomo sa Twantšho ya Bomenetša sa ditheo tše ntši, go tšwela pele go phethagatša magato ka dihlolongwa tša twantšho ya bomenetša, mošomo wa go fokotša kotsi ya bomenetša wo o amantšhitšwego le moento wa COVID19, le dithulaganyo tša phetošo tša NACS tseo di laolwago ke Sehlopha sa Tšhupetšo sa NACS le Komititšhomo ya NACS.

Tshedimošo ka botlalo ka ga NACS le dingwalwa tše dingwe tša maleba di ka hwetšwa go www.gov.za/AntiCorruption

Anti-corruption toll-free line 0800 701 701